

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/46/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124372838
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124372838.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu FARDOUS PARTNERS správcovská k.s., Skalná 7622/9, Bratislava, IČO: 48 002 381, správca úpadcu Team ENERGO SK s.r.o. „v konkurze“, Kokava nad Rimavicou 1445, IČO: 50 447 599, právne zastúpeného ARIES LEGAL s.r.o., Skalná 7622/9, Bratislava, IČO: 54 726 417, proti žalovanému Spoločenstvo vlastníkov bytov - Sídliisko JUH 1065, Sídliisko JUH 1065, Vranov nad Topľou, IČO: 37 789 601, právne zastúpenému JUDr. Stanislavom Kandalom, advokátom, Budovateľská 1288, Vranov nad Topľou, o zaplatenie 1 471,30 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24Cb/93/2024, o nesúhlase Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24Cb/93/2024 je Okresný súd Vranov nad Topľou.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 4.11.2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Prešov z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“), na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci.

2. Okresný súd Prešov s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že predmetné súdne konanie bolo iniciované žalobou podanou správcou konkurznej podstaty úpadcu, ktorého predmetom činnosti je aj výroba a rozvod tepla, a na žalovanej strane vystupuje spoločenstvo vlastníkov bytov založené podľa § 7 a nasl. zákona č. 182/1993 Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“) ako právnická osoba, ktorá spravuje spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu.

3. Predkladajúci súd poukázal na to, že zmluvu o dodávke a odbere tepla na strane odberateľa uzatváral subjekt, ktorý v zmysle ust. §7b zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona uzatvára zmluvy, vrátane zmlúv o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov, a to v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Žalovaný tak pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonal ako podnikateľ, a spor samotný má charakter spotrebiteľského sporu.

Vzhľadom na uvedené je na prejednanie a rozhodnutie sporu príslušným všeobecne miestne príslušný súd podľa sídla žalovaného, pričom v tomto prípade nie je možné vec zapísať ani do súdneho registra „Cb“, keďže by sa malo jednať o spotrebiteľskú vec, kedy je zápis do registra „Cb“ vylúčený.

4. Z vyššie uvedeného dôvodu Okresný súd Prešov predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Prešov na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, je dôvodný.

6. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

10. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

13. Podľa § 2 ods. 33 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Okresného súdu Vranov nad Topľou je mesto Vranov nad Topľou; jeho obvod tvorí územný obvod

okresu Vranov nad Topľou.

14. Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ObZ“), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

16. Podľa ust. § 7b ods. 2 zákona č. 182/1993 Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, spoločenstvo uzatvára v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome zmluvy v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona, najmä o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov, o poistení domu alebo o prenájme podľa odseku 1. Spoločenstvo rozhoduje o rozúčtovaní nákladov na správu domu a úhrad za plnenia na jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak to nevyklučuje osobitný predpis. Pri rozúčtovaní je spoločenstvo povinné zohľadniť mieru využívania spoločných častí a spoločných zariadení domu vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo môže vo vlastnom mene vymáhať plnenie povinností vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome podľa tohto zákona.

17. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023, ako judikát R. č. 44/2023, právna veta I.].

18. Upomínací súd postúpil spor na ďalšie konanie Okresnému súdu Prešov ako súdu kauzálnu príslušnému, nakoľko mal za to, že ide o obchodnoprávny spor. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone (§ 1 ods. 1 a 2 ObZ v spojení s § 489 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka). Z dikcie ust. § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

19. V predmetnom spore sa žalobca (správca konkurznej podstaty úpadcu) domáha voči žalovanému (spoločenstvo vlastníkov bytov) uhradenia pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o dodávke a odbere tepla. Žalovaný v konaní vystupuje ako zákonný zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov, pričom nejde o podnikateľský subjekt, ale o subjekt s osobitným právnym postavením vyplývajúcim zo zákona o vlastníctve bytov, ktorý vykonáva v zmysle § 9 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestoroch správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov, v zmysle § 7b ods. 2 cit. zák. spoločenstvo vlastníkov bytov uzatvára v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome zmluvy v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona, najmä o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov. Spoločenstvo vlastníkov bytov teda aj v predmetnom spore koná v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu. Z uvedeného je zrejmé, že požiadavka kladená ustanovením § 261 ods. 1 ObZ na povahu subjektov nie je splnená, keďže žalovaný pri vzniku záväzkového vzťahu nepožíval status podnikateľa. Na základe toho možno konštatovať, že medzi žalobcom a žalovaným nie je v tomto prípade uzatvorený obchodný záväzkový vzťah.

(obdobne vid' uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/21/2022 z 27. septembra 2023, resp. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndob/15/2024 z 26. júna 2024).

20. Na okraj najvyšší súd dáva do pozornosti judikatúru, týkajúcu sa spotrebiteľského charakteru zmluvy o výkone správy uzatvorenú medzi správcom bytového domu a vlastníkami bytov, pričom aj napriek skutočnosti, že v tomto prípade sú vlastníci bytov zastúpení spoločenstvom, s ktorým majú uzatvorenú zmluvu o spoločenstve, je možné túto judikatúru analogicky aplikovať (uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 28. apríla 2021, sp. zn. 1VCdo/5/2019, príp. m.m. rozsudok Súdneho dvora EÚ z 20. januára 2005, č. C-464/01 vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG a rozsudok Súdneho dvora EÚ z 2. apríla 2020, č. C-329/19 vo veci Condominio di Milano proti Euthermo SpA). Skutočnosť, že zmluva o výkone správy uzatvorená v súlade s § 8a zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestoroch je zmluvou spotrebiteľskou, zároveň vylučuje záver o obchodnoprávnom charaktere právneho vzťahu, ktorý zakladá.

21. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. g) CSP] a nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu je dôvodný.

22. Keďže v danom prípade bolo najvyšším súdom zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým postúpil spor Okresnému súdu Prešov ako súdu kauzálnu príslušnému, nebol správny. Vzhľadom na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu na konanie v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je tak na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného. Preto za aplikácie § 13 v spojení s § 12 ods. 2 CSP, príslušným súdom na konanie v spore je Okresný súd Vranov nad Topľou.

23. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

24. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.